

## ΠΕΡΣΑΙ

### ΧΟΡΟΣ

Τάδε μὲν Περσῶν τῶν οἰχομένων  
Ἑλλάδ' ἐς αἶψαν πιστὰ καλεῖται,  
καὶ τῶν ἀφνεῶν καὶ πολυχρύσων  
ἐδράνων φύλακες, κατὰ πρεσβείαν  
οὗς αὐτὸς ἄναξ Ξέρξης βασιλεὺς

5

Δαρειογενεῆς

εἶλετο χώρας ἐφορεύειν.

ἄμφι δὲ νόστῳ τῷ βασιλείῳ

καὶ πολυχρύσου στρατιᾶς ἤδη

κακόμαντις ἄγαν ὀρσολοπεῖται

10

---

9 πολυχρύσου L : πολυάνδρου Wecklein

---

1 – 2. **τάδε... καλεῖται**: ‘wij worden “waarborg” genoemd’; de Perzische raadslieden die het koor vormen zijn de garantie voor de vertrokkenen dat het land niet onbeheerd achterblijft en voor de achterblijvers het onderpand voor de terugkeer van het leger. 1. **Περσῶν τῶν οἰχομένων**: ‘van (of voor) de Perzen die zijn weggegaan’. 2. **Ἑλλάδ**: het woord Ἑλλάς is in klassiek Grieks vrijwel altijd adjectief. 3. **ἀφνεῶν... πολυχρύσων**: ἀφνεός - rijk, voor πολύχρυσος enigszins pleonastisch. 4. **ἐδράνων**: ἕδρανον - zetel, residentie. **κατὰ πρεσβείαν**: bijw. bep. bij εἶλετο ‘naar ancienniteit’, waarschijnlijker ‘op grond van hoge leeftijd’, Groeneboom ‘propter dignitatem’. 7. **χώρας ἐφορεύειν**: ‘om toezicht te houden over zijn landen’. Naar de vorm kan χώρας zowel gen. sing. zijn als acc. plur. De commentaren van Groeneboom en Italie zwijgen. Perseus kiest voor de gen. sing.; Sommerstein ‘the country’; toch is acc. plur. waarschijnlijker: 1. ἐφορεύειν heeft zoals de meeste verba zijn object in accusativo; 2. het Perzische rijk omvatte vele landen. 8. **νόστῳ τῷ βασιλείῳ**: = νόστῳ τοῦ βασιλέως. 9. **πολυχρύσου**: de legerleiding moet ook te velde over een reusachtige goudschat hebben beschikt en in het centrum van de macht zal men bezorgder zijn geweest over verlies aan goud dan over verlies aan mensenlevens. 10. **κακόμαντις**: wij zouden zeggen ‘pessimist(isch)’.

---

θυμὸς ἔσωθεν.

πᾶσα γὰρ ἰσχὺς Ἀσιατογενῆς  
οἴχωκε, νέον δ' ἄνδρα βαῦζει,  
<λειφθεῖσα γυνὴ πάντα κατ' οἶκον>

κοῦτε τις ἄγγελος οὔτε τις ἵππεὺς

15 ἄστυ τὸ Περσῶν ἀφικνεῖται·

οἶτε τὸ Σούσων ἠδ' Ἀγβατάνων  
καὶ τὸ παλαιὸν Κίσσιον ἔρκος  
προλιπόντες ἔβαν, τοὶ μὲν ἐφ' ἵππων,  
τοὶ δ' ἐπὶ ναῶν, πεζοὶ τε βάδην

20 πολέμου στίφος παρέχοντες·

οἶος Ἀμίστρης ἠδ' Ἀρταφρένης

13 λειφθεῖσα γυνὴ πάντα κατ' οἶκον coni. Sommerstein || 16 Ἀγβατάνων Brunck :  
Αγβάτανα M || 17 Κίσσιον Blomfield : Κίσσινιον M

ἄγαν ὀρσολοπεῖται: 'is zeer verontrust'.

11. θυμὸς: sc. ἡμέτερος. — ἔσωθεν: = ἐνδοθεν (ἐν προπιδεσσιν). 12. πᾶσα... ἰσχὺς: = πᾶν τὸ στράτευμα. 13. βαῦζει: = ὑλακτεῖ: 'jankt om', 'beweent'; als θυμὸς (of, nog onwaarschijnlijker, het leger) subject is moet met νέον δ' ἄνδρα Xerxes zijn bedoeld; waarschijnlijker is een lacune, waarin naar de zin, zeker niet woordelijk, kan hebben gestaan wat Sommersteiner enkel e.g. conjiceert. 15. ἄστυ τὸ Περσῶν: daarmee wordt (vgl. Gr. en It.) de hoofdstad en residentie Susa bedoeld, hemelsbreed bijna 300 km ten oosten van Babylon, in het Zuidwesten van het huidige Iran; Ecbatana (de oude hoofdstad der Meden) ligt enkele honderden kilometers noordelijker, Persepolis (gesticht in 550 v. C. enkele honderden kilometers oostelijker. 17. Κίσσιον: 'Cissisch'; de stam en de streek van Susa worden zo genoemd, maar Aeschylus dacht vermoedelijk aan een stad Cissia. ἔρκος: - bolwerk, vesting, stadsmuur, stad\*. 19. ἐπὶ ναῶν: de Perzische vloot, althans het gedeelte ervan waarmee de Grieken te maken hadden, vertrok niet vanuit de Perzische Golf, maar had zijn thuisbasis in de Phoenicische steden en op Cyprus. 20. πολέμου στίφος παρέχοντες: '(tezamen) verschaffende (d.w.z. 'vormende') de krijgscolonne (de hoofdmacht van het leger)'; στίφος betekent eigenlijk 'compacte massa' en vandaar 'colonne' en 'carré'. 21. οἶος: 'onder wie', 'en onder hen'. Ἀμίστρης ἠδ' Ἀρταφρένης: in deze en de volgende verzen hoort men een

καὶ Μεγαβάτης ἠδ' Ἀστάσπης,  
 ταγοὶ Περσῶν,  
 βασιλῆς βασιλέως ὑποχοὶ μέγαλου,  
 σοῦνται, στρατιᾶς πολλῆς ἔφοροι, 25  
 τοξοδάμαντές τ' ἠδ' ἵπποβάται,  
 φοβεροὶ μὲν ἰδεῖν, δεινοὶ δὲ μάχην  
 ψυχῆς εὐτλήμονι δόξη·  
 Ἀρτεμβάρης δ' ἵππιοχάρμης  
 καὶ Μασίστρης, ὃ τε τοξοδάμας 30  
 ἐσθλὸς Ἴμαῖος Φαρανδάκης δ',  
 ἵππων τ' ἐλατήρ Σοσθάνης.  
 ἄλλους δ' ὁ μέγας καὶ πολυθρέμμων  
 Νεῖλος ἔπεμψεν· Σουσισκάνης,  
 Πηγασταγῶν Αἰγυπτογενῆς, 35  
 ὃ τε τῆς ἱερᾶς Μέμφιδος ἄρχων  
 μέγας Ἀρσάμης, τάς τ' ὠγυγίους  
 Θήβας ἐφέπων Ἀριόμαρδος,  
 καὶ ἐλειοβάται ναῶν ἐρέται  
 δεινοὶ πληθὸς τ' ἀνάριθμοι. 40  
 ἀβροδιαίτων δ' ἔπεται Λυδῶν  
 ὄχλος, οἷτ' ἐπίπαν ἠπειρογενές

28 εὐτλήμονι recc., edd. : ἐν τλήμονι M

groot aantal enigszins vergriekste Perzische namen, waarvan de spelling in de MSS varieëert. Opmerkelijk is dat geen daarvan terugkomt in Hdt., die negen namen van Perzische bevelhebbers noemt.

23. *ταγοὶ*: *ταγός* - aanvoerder, bevelhebber. 25. *σοῦνται*: *σοῦμαι* (= *σεύομαι*) - snellen, oprukken. 28. *ψυχῆς εὐτλήμονι δόξη*: 'met een standvastige overtuiging in hun hart'. 33. *πολυθρέμμων*: adjectief met de stam van *τρέφω*. 37. *ὠγυγίους*: *ὠγύγιος* - eer(bied)waardig. 38. *ἐφέπων*: *ἐφέπω* - meestal 'behandelen', hier 'besturen'. 39. *ἐλειοβάται*: moerasbewoners, moeras bewonend. — *ναῶν ἐρέται*: 'roeiers van schepen'. 40. *πληθὸς*: acc. resp. 42. *οἷτ' ἐπίπαν ἠπειρογενές κατέχουσιν*

- κατέχουσιν ἔθνος, τοὺς Μητρογαθῆς  
 Ἀρκτεὺς τ' ἀγαθός, βασιλῆς δίοποι,  
 45 καὶ πολύχρυσοι Σάρδεις ἐπόχους  
 πολλοῖς ἄρμασιν ἐξορμῶσιν,  
 διῖρῶμά τε καὶ τριῖρῶμα τέλη,  
 φοβερὰν ὄψιν προσιδέσθαι.  
 στεῦται δ' ἱεροῦ Τιμόλου πελάτης  
 50 ζυγὸν ἀμφιβαλεῖν δούλιον Ἑλλάδι, Μάρδων, Θάρυβις, λόγχης  
 ἄκμονες,  
 καὶ ἀκοντισταὶ Μυσοί· Βαβυλῶν δ'  
 ἢ πολύχρυσος πάμμεικτον ὄχλον  
 πέμπει σύρθην, ναῶν τ' ἐπόχους  
 55 καὶ τοξουλκῶ λήματι πιστούς·  
 τὸ μαχαιροφόρον τ' ἔθνος ἐκ πάσης  
 Ἀσίας ἔπεται  
 δειναῖς βασιλέως ὑπὸ πομπαῖς.

---

45 καὶ Blomfield : καὶ codd.

---

**ἔθνος:** ‘die heersen over elk volk (= alle volkeren) op het vaste land’; antecedent is Λυδῶν in 41.

**43. τοὺς:** = οὗς; het antecedent is nog steeds Λυδῶν in 41. **44. βασιλῆς δίοποι καὶ πολύχρυσοι Σάρδεις:** dat een stad tezamen met de beide genoemde vorsten subject is van ἐξορμῶσιν is opmerkelijk. — **βασιλῆς δίοποι:** ‘bevel voerende vorsten’.

**45. καὶ:** sommige uitgevers schrijven καί, maar de correcte spelling van de crasis van καὶ αἰ is καί omdat boven de syllabe die het resultaat van crasis is een κορωνίς (haakje) geschreven wordt behalve als het eerste woord een spiritus asper heeft (ὄ, ἦ, οἰ, αἰ) de coronis is alleen visueel (en typographisch) identiek aan de spiritus lenis, maar het is een ander teken. — **ἐπόχους πολλοῖς ἄρμασιν:** ‘op vele wagens gezeten’. **46. ἐξορμῶσιν:** ‘uitzenden’, ‘ten strijde voeren’; zeugmatisch met de beide subjecten verbonden: de stad laat hen gaan, de koningen voeren hen aan. **47. διῖρῶμά τε καὶ τριῖρῶμα τέλη:** ‘afdelingen met vier- en zesspannen’; διῖρῶμος - met twee wisselbomen, met vier paarden bespannen, τριῖρῶμος - met drie wisselbomen, met zes paarden bespannen.

---

τοιόνδ' ἄνθος Περσίδος αἴας  
 οἴχεται ἀνδρῶν, 60  
 οὓς πέρι πᾶσα χθῶν Ἀσιήτις  
 θρέψασα πόθῳ στένεται μαλερῶ,  
 τοκέης τ' ἄλοχοί θ' ἡμερολεγδὸν  
 τείνοντα χρόνον τρομέονται.  
 πεπέρακεν μὲν ὁ περσέπτολις ἥδη[στρ. α. 65  
 βασίλειος στρατὸς εἰς ἀν-  
 τίπορον γείτονα χώραν,  
 λινοδέσμῳ σχεδιά πορθμὸν ἀμείψας-  
 Ἀθαμαντίδος Ἑλλάς,  
 πολύγομφον ὄδισμα 70  
 ζυγὸν ἀμφιβαλὼν αὐχέει πόντου.  
 πολυάνδρου δ' Ἀσίας θούριος ἄρχων[ἀντ. α.  
 ἐπὶ πᾶσαν χθόνα ποιμα-  
 νόριον θεῖον ἐλαύνει  
 διχόθεν, πεζονόμον τ' ἔκ τε θαλάσσης, - 75  
 ἐχυροῖσι πεποιθῶς  
 στυφελοῖς ἐφέταις, χρυ-  
 σογόνου γενεᾶς ἰσόθεος φῶς.  
 κυάνεον δ' ὄμμασι λεύσσων [στρ. β.  
 φονίου δέργμα δράκοντος, 80  
 πολύχειρ καὶ πολυναύτης,  
 Σύριόν θ' ἄρμα διώκων,  
 ἐπάγει δουρικλύτοις ἀν-  
 δρασί τοξόδαμνον Ἄρη.  
 δόκιμος δ' οὔτις ὑποστάς [ἀντ. β. 85  
 μεγάλῳ ῥεύματι φωτῶν  
 ἐχυροῖς ἔρκεσιν εἴργειν  
 ἄμαχον κῦμα θαλάσσης·

- ἀπρόσοιστος γὰρ ὁ Περσῶν  
 90 στρατὸς ἀλκίφρων τε λαός.  
 θεόθεν γὰρ κατὰ Μοῖρ' ἐκράτησεν [στρ. γ.  
 τὸ παλαιόν, ἐπέσκηψε δὲ Πέρσαις  
 πολέμους πυργοδαΐκτους  
 διέπειν ἵππιοχάρμας  
 95 τε κλόνους  
 πόλεων τ' ἀναστάσεις.  
 ἔμαθον δ' εὐρυπόροιο θαλάσσας [ἀντ. γ.  
 πολιαινομένας πνεύματι λάβρω -  
 ἔσορᾶν πόντιον ἄλσος,  
 100 πίσυνοι λεπτοδόμοις πεί-  
 σμασι λα-  
 σπόροις τε μηχαναῖς.  
 δολόμητιν δ' ἀπάταν θεοῦ [μεσφδ.  
 τίς ἀνῆρ θνατὸς ἀλύξει;  
 105 τίς ὁ κραιπνῶ ποδὶ πηθῆ-  
 ματος εὐπετέος ἀνάσσων;  
 φιλόφρων γὰρ ἰ ποτιῖ σαίνου-  
 σα τὸ πρῶτον παράγει  
 βροτὸν εἰς ἄρκυας Ἄτα,  
 110 τόθεν οὐκ ἔστιν ὑπὲρ θνα-  
 τὸν ἀλύξαντα φυγεῖν.  
 ταῦτά μοι μελαγχίτων [στρ. δ.  
 φρῆν ἀμύσσεται φόβω -  
 ὁᾶ Περσικοῦ στρατεύματος -  
 115 τοῦδε μὴ πόλις πύθη-  
 ται, κένανδρον μέγ' ἄστυ Σουσίδος·  
 καὶ τὸ Κισσίων πόλισμ' [ἀντ. δ.  
 ἀντίδουπον ἄσεται,

ὄᾶ, τοῦτ' ἔπος γυναικοπλη-  
 θῆς ὄμιλος ἀπύων, 120  
 βυσσίοις δ' ἐν πέπλοις πέσση λακίς.-  
 πᾶς γὰρ ἵππηλάτας [στρ. ε.  
 καὶ πεδοστιβῆς λεῶς  
 σμῆνος ὡς ἐκλέλοιπεν μελισ-  
 σᾶν σὺν ὀρχάμῳ στρατοῦ, 125  
 τὸν ἀμφίζευκτον ἐξαμείψας  
 ἀμφοτέρας ἄλιον  
 πρῶνα κοινὸν αἴας.  
 λέκτρα δ' ἀνδρῶν πόθῳ[ἀντ. ε.  
 πίμπλαται δακρύμασιν· 130  
 Περσίδες δ' ἀβροπενδεῖς ἐκά-  
 στα πόθῳ φιλόνορι  
 τὸν αἰχμήεντα δοῦρον εὐνα-  
 τῆρ' ἀποπεμψαμένα  
 λείπεται μονόζυξ. 135  
 – ἀλλ' ἄγε, Πέρσαι, τόδ' ἐνεζόμενοι  
 στέγος ἀρχαῖον,  
 φροντίδα κεδνὴν καὶ βαθύβουλον  
 δώμεθα, χρεῖα δὲ προσήκει,  
 πῶς ἄρα πράσσει Ξέρξης βασιλεὺς 140  
 Δαρειογενῆς,  
 [τὸ πατρωνύμιον γένος ἡμέτερον·]  
 πότερον τόξου ῥῦμα τὸ νικῶν,  
 ἢ δορικράνου  
 λόγχης ἰσχύς κεκράτηκεν. 145  
 – ἀλλ' ἦδε θεῶν ἴσον ὀφθαλμοῖς  
 φάος ὀρμαῖται μῆτηρ βασιλέως,  
 βασιλεία δ' ἐμή· προσπίτνω·

καὶ προσφθόγγοις δὲ χρεῶν αὐτήν  
 150 πάντα μύθοισι προσαυδᾶν.  
 – ὦ βαθυζώνων ἄνασσα Περσίδων ὑπερτάτη,  
 μηῆτερ ἢ Ξέρξου γεραία, χαῖρε, Δαρείου γύναι·  
 θεοῦ μὲν εὐνάτειρα Περσῶν, θεοῦ δὲ καὶ μήτηρ ἔφυς,  
 εἴ τι μὴ δαίμων παλαιὸς νῦν μεδέστηκε στρατῶ.  
 155

### ΒΑΣΙΛΕΙΑ

ταῦτα δὴ λιποῦς' ἰκάνω χρυσεοστόλους δόμους  
 καὶ τὸ Δαρείου τε κάμὸν κοινὸν εὐνατήριον.  
 καί με καρδίαν ἀμύσσει φροντίς· ἐς δ' ὑμᾶς ἐρῶ  
 μῦθον οὐδαμῶς ἐμαυτῆς οὔς' ἀδείμαντος, φίλοι,  
 μὴ μέγας Πλοῦτος κονίσας οὔδας ἀντρέψῃ ποδὶ  
 ὄλβον, ὃν Δαρεῖος ἤρην οὐκ ἄνευ θεῶν τινός.  
 ταῦτά μοι μέριμν' ἄφραστός ἐστιν ἐν φρεσὶν διπλῆ,  
 μήτε χρημάτων ἀνάνδρων πληθός ἐν τιμῇ σέβειν  
 μήτ' ἀχρημάτοισι λάμπειν φῶς ὅσον σθένος πάρα.  
 ἔστι γὰρ πλοῦτός γ' ἀμεμφής, ἀμφὶ δ' ὀφθαλμῶ φόβος·  
 ὄμμα γὰρ δόμων νομίζω δεσπότης παρουσίαν.  
 πρὸς τὰδ', ὡς οὕτως ἐχόντων τῶνδε, σύμβουλοι λόγου  
 τοῦδέ μοι γένεσθε, Πέρσαι, γηραλέα πιστώματα·  
 πάντα γὰρ τὰ κέδν' ἐν ὑμῖν ἐστί μοι βουλευήματα.  
 Χο.

εἰ τόδ' ἴσθι, γῆς ἄνασσα τῆσδε, μή σε δις φράσειν  
 μήτ' ἔπος μήτ' ἔργον ὧν ἂν ἴ δύναμις ἠγέισθαι θέλῃ·  
 εὐμενεῖς γὰρ ὄντας ἡμᾶς τῶνδε συμβούλους καλεῖς.



Βα.

πολλοῖς μὲν αἰεὶ νυκτέροις ὄνειρασιν  
 ξύνειμι', ἀφ' οὔπερ παῖς ἐμὸς στείλας στρατὸν  
 Ἰαόνων γῆν οἴχεται πέρσαι θέλων·  
 ἀλλ' οὔτι πω τοιόνδ' ἐναργὲς εἰδόμενην  
 ὡς τῆς πάροιδεν εὐφρόνης· λέξω δέ σοι.  
 ἐδοξάτην μοι δύο γυναῖκ' εὐείμονε,  
 ἢ μὲν πέπλοισι Περσικοῖς ἠσκημένη,  
 ἢ δ' αὖτε Δωρικοῖσιν, εἰς ὄψιν μολεῖν,  
 μεγέθει τε τῶν νῦν ἐκπρεπεστάτα πολύ,  
 κάλλει τ' ἀμώμω, καὶ κασιγνήτα γένους  
 ταύτου· πάτραν δ' ἔναιον ἢ μὲν Ἑλλάδα  
 κλήρω λαχοῦσα γαῖαν, ἢ δὲ βάρβαρον.  
 τούτω στάσιν τιν', ὡς ἐγὼ δόκουν ὄρα̃ν,  
 τεύχειν ἐν ἀλλήλησι· παῖς δ' ἐμὸς μαθῶν  
 κατεῖχε κάπρᾶνεν, ἄρμασιν δ' ὑπο  
 ζεύγνυσιν αὐτῶ καὶ λέπαδν' ὑπ' αὐχένων  
 τίθεισι. χῆ μὲν τῆδ' ἐπυροῦτο στολῆ  
 ἐν ἠγίαισί τ' εἶχεν εὐαρκτον στόμα,  
 ἢ δ' ἐσφάδαζε, καὶ χεροῖν ἔντη δίφρου  
 διασπαράσσει, καὶ ξυναρπάζει βία  
 ἄνευ χαλινῶν, καὶ ζυγὸν θραύει μέσον.  
 πίπτει δ' ἐμὸς παῖς, καὶ πατήρ παρίσταται  
 Δαρεῖος οἰκτίρων σφε· τὸν δ' ὅπως ὄρα̃  
 Ἐέριξ, πέπλους ῥήγνυσιν ἀμφὶ σώματι.  
 καὶ ταῦτα μὲν δὴ νυκτὸς εἰσιδεῖν λέγω.  
 ἐπεὶ δ' ἀνέστην καὶ χεροῖν καλλιθρόου  
 ἔψαυσα πηγῆς, σὺν θυηπόλῳ χερὶ  
 βωμὸν προσέστην, ἀποτρόποισι δαίμοσιν  
 θέλουσα θῦσαι πέλανον, ὧν τέλη τάδε.

ὀρῶ δὲ φεύγοντ' αἰετὸν πρὸς ἐσχάραν  
 Φοίβου· φόβῳ δ' ἄφθογγος ἐστάθη, φίλοι·  
 μεθύστερον δὲ κίρκον εἰσορῶ δρόμῳ  
 πτεροῖς ἐφορμαίνοντα καὶ χηλαῖς κάρα  
 τίλλονθ'· ὁ δ' οὐδὲν ἄλλο γ' ἢ πτήξας δέμας  
 παρεῖχε. ταῦτ' ἔμοιγε δείματ' ἔστ' ἰδεῖν,  
 ὑμῖν δ' ἀκούειν. εὖ γὰρ ἴστε, παῖς ἐμὸς  
 πράξας μὲν εὖ θάυμαστός ἄν γένοιτ' ἀνῆρ,  
 κακῶς δὲ πράξας – οὐχ ὑπεύθυνος πόλει,  
 σωθεῖς δ' ὁμοίως τῆσδε κοιρανεῖ χθονός.

Χο.

οὐ σε βουλόμεσθα, μήτηρ, οὔτ' ἄγαν φοβεῖν λόγοις  
 οὔτε θαρσύνειν. θεοὺς δὲ προστροπαῖς ἰκνουμένη,  
 εἴ τι φλαῦρον εἶδες, αἰτοῦ τῶνδ' ἀποτροπήν τελεῖν,  
 τὰ δ' ἀγάθ' ἐκτελεῖ γενέσθαι σοί τε καὶ τέκνοις σέθεν  
 καὶ πόλει φίλοις τε πᾶσι. δεύτερον δὲ χρῆ χάριος  
 γῆ τε καὶ φθιτοῖς χέασθαι· πρευμενῶς δ' αἰτοῦ τάδε  
 σὸν πόσιν Δαρεῖον, ὄνπερ φῆς ἰδεῖν κατ' εὐφρόνην,  
 ἐσθλά σοι πέμπειν τέκνω τε γῆς ἔνερθεν ἐς φάος,  
 τᾶμπαλιν δὲ τῶνδε γαίᾳ κάτοχα μαυροῦσθαι σκότῳ.  
 ταῦτα θυμόμαντις ὣν σοι πρευμενῶς παρήνεσα·  
 εὖ δὲ πανταχῇ τελεῖν σοι τῶνδε κρίνομεν πέρι.

Βα.

ἀλλὰ μὴν εὐνοὺς γ' ὁ πρῶτος τῶνδ' ἐνυπνίων κριτῆς  
 παιδὶ καὶ δόμοις ἐμοῖσι τήνδ' ἐκύρωσας φάτιν.  
 ἐκτελοῖτο δὴ τὰ χρηστά· ταῦτα δ', ὡς ἐφίεσαι,  
 πάντ' ἐφήσομεν θεοῖσι τοῖς τ' ἔνερθε γῆς φίλοις,  
 εὖτ' ἂν εἰς οἴκους μόλωμεν. κεῖνα δ' ἐκμαθεῖν θέλω,  
 ὦ φίλοι, ποῦ τὰς Ἀθήνας φασὶν ἰδρῦσθαι χθονός;

Χο.

τῆλε πρὸς δυσμαῖς ἄνακτος Ἡλίου φθινασμάτων.

Βα.

ἀλλὰ μὴν ἴμεῖο' ἐμὸς παῖς τήνδε θηρᾶσαι πόλιν;

Χο.

πᾶσα γὰρ γένοιτ' ἂν Ἑλλὰς βασιλέως ὑπήκοος.

Βα.

ᾧδέ τις πάρεστιν αὐτοῖς ἀνδροπλήθεια στρατοῦ;

Χο.

† καὶ στρατὸς τοιοῦτος †, ἔρξας πολλὰ δὴ Μήδους κακά.

Βα.

καὶ τί πρὸς τούτοισιν ἄλλο; πλοῦτος ἔξαρκῆς δόμοις;

Χο.

ἀργύρου πηγή τις αὐτοῖς ἐστι, θησαυρὸς χθονός.

Βα.

πότερα γὰρ τοξουλκὸς αἰχμὴ διὰ χεροῖν αὐτοῖς πρέπει;

Χο.

οὐδαμῶς· ἔγχη σταδαῖα καὶ φεράσπιδες σαγαί.

Βα.

τίς δὲ ποιμάνωρ ἔπεστι κάπιδεσπόζει στρατῶ;

Χο.

οὔτινος δοῦλοι κέκληνται φωτὸς οὐδ' ὑπήκοοι.

Βα.

πῶς ἂν οὖν μένοιεν ἄνδρας πολεμίους ἐπήλυδας;

Χο.

ὥστε Δαρείου πολὺν τε καὶ καλὸν φθειραὶ στρατόν.

Βα.

δεινά τοι λέγεις κιόντων τοῖς τεκοῦσι φροντίσαι.

Χο.

ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖν τάχ' εἶση πάντα ναμερτῆ λόγον.

τοῦδε γὰρ δράμημα φωτὸς Περσικὸν πρέπει μαθεῖν,

καὶ φέρει σαφές τι πρᾶγος ἐσθλὸν ἢ κακὸν κλύειν.

ΑΓΓΕΛΟΣ

ὦ γῆς ἀπάσης Ἀσιάδος πολίσματα,  
 ὦ Περσὶς αἶα καὶ πολὺς πλούτου λιμνήν,  
 ὡς ἐν μιᾷ πληγῇ κατέφθαρται πολὺς  
 ὄλβος, τὸ Περσῶν δ' ἄνθος οἴχεται πεσόν.  
 ὦμοι, κακὸν μὲν πρῶτον ἀγγέλλειν κακά·  
 ὅμως δ' ἀνάγκη πᾶν ἀναπτύξαι πάθος,  
 Πέρσαι· στρατὸς γὰρ πᾶς ὄλωλε βαρβάρων.  
 Χο.

ἄνι' ἄνια κακὰ νεόκοτα [στρ. α.  
 καὶ δάι'. αἰαῖ, διαίνεσθε, Πέρ-  
 σαι, τόδ' ἄχος κλύοντες.

Αγ.

ὡς πάντα γ' ἔστ' ἐκεῖνα διαπεπραγμένα·  
 καυτὸς δ' ἀέλπτως νόστιμον βλέπω φάος.

Χο.

ἦ μακροβίωτος ὄδε γέ τις [ἀντ. α.  
 αἰὼν ἐφάνθη γεραιοῖς, ἀκού-  
 ειν τόδε πῆμ' ἄελπτον.

Αγ.

καὶ μὴν παρών γε κοῦ λόγους ἄλλων κλύων,  
 Πέρσαι, φράσαιμ' ἂν οἷ' ἐπορσύνθη κακά.

Χο.

ὄτοτοτοῖ, μάταν [στρ. β.  
 τὰ πολλὰ βέλεα παμμιγῆ

γαῖς ἀπ' Ἀσίδος ἦλθετ' – αἰαῖ –  
 δάαν Ἑλλάδα χώραν.

Αγ.

πλήθουσι νεκρῶν δυσπότημῳς ἐφθαρμένων  
 Σαλαμῖνος ἀκταὶ πᾶς τε πρόσχωρος τόπος.

Χο.

ὀτοτοτοῖ, φίλων [ἀντ. β.  
 πολύδονα σώμαθ' ἀλιβαφῆ  
 κατθανόντα λέγεις φέρεσθαι  
 πλαγκτοῖς ἐν διπλάκεσσιν.

Αγ.

οὐδὲν γὰρ ἤρκει τόξα, πᾶς δ' ἀπώλυτο  
 στρατὸς δαμασφεῖς ναῖοισιν ἐμβολαῖς.

Χο.

ἴϛ' ἄποτμον δαῖοις [στρ. γ.  
 δυσαιανῆ βοάν,  
 ὡς πάντα πᾶν κακῶς  
 † ἔθεσαν· αἰαῖ, στρατοῦ φθαρέντος.

Αγ.

ὦ πλεῖστον ἔχθος ὄνομα Σαλαμῖνος κλύειν·  
 φεῦ, τῶν Ἀθηνῶν ὡς στένω μεμνημένος.

Χο.

στυγναί γ' Ἀθᾶναι δαῖοις· [ἀντ. γ.  
 μεμνησθαί τοι πάρα·  
 ὡς πολλὰς Περσίδων [μάταν]

ἔκτισαν εὐνῖδας ἠδ' ἀνάδρους.

Βα.

σιγῶ πάλαι δύστηνος ἐκπεπληγμένη  
κακοῖς· ὑπερβάλλει γὰρ ἤδε συμφορά,  
τὸ μήτε λέξαι μήτ' ἐρωτῆσαι πόση.  
ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοῖς φέρειν  
θεῶν διδόντων· πᾶν δ' ἀναπτύξας πάθος  
λέξον καταστάς, κεί στένεις κακοῖς ὅμως·  
τίς οὐ τέθνηκε, τίνα δὲ καὶ πενθήσομεν  
τῶν ἀρχελείων, ὅστ' ἐπὶ σκηπτουχία  
ταχθεῖς ἀναδρον τάξιν ἠρήμου θανῶν;

Αγ.

Ἐέρξης μὲν αὐτὸς ζῆ τε καὶ βλέπει φάος.

Βα.

ἐμοῖς μὲν εἶπας δώμασιν φάος μέγα  
καὶ λευκὸν ἤμαρ νυκτὸς ἐκ μελαγχίμου.

Αγ.

Ἄρτεμβάρης δὲ μυρίας ἵππου βραβεὺς  
στύφλους παρ' ἀκτὰς δαίνεται Σιληνιῶν.  
χῶ χιλίαρχος Δαδάκης πληγῇ δορὸς  
πήδημα κοῦφον ἐκ νεῶς ἀφήλατο·  
Τενάγων τ' ἄριστος Βακτρῶν ἰθαιγενῆς  
θαλασσόπληκτον νῆσον Αἴαντος πολεῖ.  
Λίλαιος Ἀρσάμης τε κἀργήστης τρίτος,  
οἶδ' ἀμφὶ νῆσον τὴν πελειοδρέμμονα  
νικώμενοι κύρισσον ἰσχυρὰν χθόνα·  
πηγαῖς τε Νείλου γειτονῶν Αἴγυπτίου  
Ἄρκτης, Ἀδεύης, καὶ † φρεσεύης τρίτος  
Φαρουῦχος, οἶδε ναὸς ἐκ μιᾶς πέσον.

Χρυσεὺς Μάταλλος μυριόνταρχος θανῶν,  
 ἵππου μελαίνης ἡγεμῶν τρισμυρίας,  
 πυρσὴν ζαπληθῆ δάσκιον γενειάδα  
 ἔτεγγ', ἀμείβων χρῶτα πορφυρᾷ βαφῆ.  
 καὶ Μᾶγος Ἄραβος, Ἀρτάβης τε Βάκτριος,  
 σκληρᾶς μέτοικος γῆς, ἐκεῖ κατέφθιτο.  
 Ἄμιστρεις Ἄμφιστρεύς τε πολύπονον δόρου  
 νωμῶν, ὅ τ' ἐσθλὸς Ἀριόμαρδος Σάρδεσι  
 πένθος παρασχών, Σεισάμης θ' ὁ Μύσιος,  
 Θάρυβίς τε πεντήκοντα πεντάκις νεῶν  
 ταγός, γένος Λυρναῖος, εὐειδῆς ἀνὴρ,  
 κείται θανῶν δεῖλαιος οὐ μάλ' εὐτυχῶς·  
 Συέννεσις τε πρῶτος εἰς εὐψυχίαν,  
 Κιλικίων ἄπαρχος, εἷς ἀνὴρ πλεῖστον πόνον  
 ἐχθροῖς παρασχών, εὐκλεῶς ἀπώλετο.  
 τοιῶνδ' ἄρ' ὄντων · ὦν · ὑπεμνήσθην πέρι,  
 πολλῶν παρόντων ὀλίγ' ἀπαγγέλλω κακά.  
 Βα.

αἰαῖ, κακῶν ὑψιστα δὴ κλύω τάδε,  
 αἴσχη τε Πέρσαις καὶ λιγέα κωκύματα.  
 ἀτὰρ φράσον μοι τοῦτ' ἀναστρέψας πάλιν·  
 ναῶν πόσον δὴ πλῆθος ἦν Ἑλληνίδων,  
 ὥστ' ἀξιῶσαι Περσικῶ στρατεύματι  
 μάχην συνάψαι ναῖοισιν ἐμβολαῖς;

Αγ.

πλήθους μὲν ἂν σάφ' ἴσθ' ἕκατι βάρβαρον  
 ναυσὶν κρατῆσαι. καὶ γὰρ Ἑλλησιν μὲν ἦν  
 ὁ πᾶς ἀριθμὸς ἐς τριακάδας δέκα  
 ναῶν, δεκάς δ' ἦν τῶνδε χωρὶς ἔκκριτος·  
 Ξέρξης δέ, καὶ γὰρ οἶσθα, χιλιάς μὲν ἦν

ὦν ἤγε πλῆθος, αἱ δ' ὑπέροχοι τάχει  
 ἑκατὸν δις ἦσαν ἐπτά θ'. ὦδ' ἔχει λόγος.  
 μή σοι δοκοῦμεν τῆδε λειφθῆναι μάχης;  
 ἀλλ' ὦδε δαίμων τις κατέφθειρε στρατόν,  
 τάλαντα βρίσας οὐκ ἰσορρόπῳ τύχῃ.  
 θεοὶ πόλιν σώζουσι Παλλάδος θεᾶς.

Βα.

ἔτ' ἄρ' Ἀθηνῶν ἔστ' ἀπόρρητος πόλις;

Αγ.

ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἕρκος ἐστὶν ἀσφαλές.

Βα.

ἀρχὴ δὲ ναυσὶ συμβολῆς τίς ἦν, φράσον·  
 τίνες κατῆρξαν, πότερον Ἑλληνες, μάχης,  
 ἢ παῖς ἐμός, πλήθει καταυχήσας νεῶν;

Αγ.

ἤρξεν μὲν, ὦ δέσποινα, τοῦ παντὸς κακοῦ  
 φανείς ἀλάστρω ἢ κακὸς δαίμων ποθέν.  
 ἀνήρ γὰρ Ἑλλῆν ἐξ Ἀθηναίων στρατοῦ  
 ἐλθὼν ἔλεξε παιδὶ σῶ Ξέρξῃ τάδε,  
 ὡς εἰ μελαίνης νυκτὸς ἵξεται κνέφας,  
 Ἑλληνες οὐ μενοῖεν, ἀλλὰ σέλμασιν  
 ναῶν ἐπανθορόντες ἄλλος ἄλλοσε  
 δρασμῶ κρυφαίῳ βίοτον ἐκσωσσίατο.  
 ὁ δ' εὐθύς ὡς ἤκουσεν, οὐ ξυνεῖς δόλον  
 Ἑλληνος ἀνδρὸς οὐδὲ τὸν θεῶν φθόνον,  
 πᾶσιν προφωνεῖ τόνδε ναυάρχους λόγον,  
 εὔτ' ἂν φλέγων ἀκτῖσιν ἥλιος χθόνα  
 λήξῃ, κνέφας δὲ τέμενος αἰθέρος λάβῃ,  
 τάξαι νεῶν στίφος μὲν ἐν στοίχοις τρισίν,  
 ἄλλας δὲ κύκλῳ νῆσον Αἴαντος πέριξ,



ἔκπλους φυλάσσειν καὶ πόρους ἀλιθρόφους.  
 ὡς εἰ μόρον φευξοίαθ' Ἑλληνες κακόν,  
 ναυσὶν κρυφαίως δρασμὸν εὐρόντες τινά,  
 πᾶσιν στέρεσθαι κρατὸς ἦν προκείμενον.  
 τοσαῦτ' ἔλεξε κάρθ' ὑπ' εὐθύμου φρενός·  
 οὐ γὰρ τὸ μέλλον ἐκ θεῶν ἠπίστατο.  
 οἱ δ' οὐκ ἀκόσμως, ἀλλὰ πειθάρχω φρενὶ  
 δεῖπνόν · τ' · ἐπορσύνοντο, ναυβάτης τ' ἀνὴρ  
 τροποῦτο κώπην σκαλμὸν ἀμφ' εὐήρετμον.  
 ἐπεὶ δὲ φέγγος ἡλίου κατέφθιτο  
 καὶ νύξ ἐπήει, πᾶς ἀνὴρ κώπης ἄναξ  
 ἐς ναῦν ἐχώρει πᾶς θ' ὅπλων ἐπιστάτης·  
 τάξις δὲ τάξιν παρεκάλει νεὸς μακρᾶς,  
 πλέουσι δ' ὡς ἕκαστος ἦν τεταγμένος.  
 καὶ πάννηχοι δὴ διάπλοον καθίστασαν  
 ναῶν ἄνακτες πάντα ναυτικὸν λεῶν.  
 καὶ νύξ ἐχώρει, κοῦ μάλ' Ἑλλήνων στρατὸς  
 κρυφαῖον ἔκπλουν οὐδαμῆ καθίστατο·  
 ἐπεὶ γε μέντοι λευκόπωλος ἡμέρα  
 πᾶσαν κατέσχε γαῖαν εὐφεγγῆς ἰδεῖν,  
 πρῶτον μὲν † ἡχῆ κέλαδος Ἑλλήνων πάρα  
 μολπηθὸν εὐφήμησεν, ὄρδιον δ' ἅμα  
 ἀντηγάλαξε νησιώτιδος πέτρας  
 ἡχώ· φόβος δὲ πᾶσι βαρβάροις παρῆν  
 γνώμης ἀποσφαλεῖσιν· οὐ γὰρ ὡς φυγῆ  
 παιᾶν' ἐφύμνουσιν σεμνὸν Ἑλληνες τότε,  
 ἀλλ' ἐς μάχην ὀρμῶντες εὐψύχῳ θράσει·  
 σάλπιγξ δ' αὐτῆ πάντ' ἐκεῖν' ἐπέφλεγεν.  
 εὐθύς δὲ κώπης ῥοδιάδος ξυνεμβολῆ  
 ἔπαισαν ἄλμην βρύχιον ἐκ κελεύματος,

Δοῶς δὲ πάντες ἦσαν ἐκφανεῖς ἰδεῖν.  
 τὸ δεξιὸν μὲν πρῶτον εὐτάκτως κέρας  
 ἠγεῖτο κόσμῳ, δεύτερον δ' ὁ πᾶς στόλος  
 ἐπεξεχώρει, καὶ παρῆν ὁμοῦ κλύειν  
 πολλήν βοήν· ὦ παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε,  
 ἐλευθεροῦτε πατρίδ', ἐλευθεροῦτε δὲ  
 παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρῶων ἔδη,  
 θήκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών·  
 καὶ μὴν παρ' ἡμῶν Περσίδος γλώσσης ῥόθος  
 ὑπηντίαζε, κούκέτ' ἦν μέλλειν ἀκμή.  
 εὐθύς δὲ ναῦς ἐν νηὶ χαλκῆρῃ στόλον  
 ἔπαισεν· ἠῤῥξε δ' ἐμβολῆς Ἑλληνικῆ  
 ναῦς, κάποδραύει πάντα Φοινίσσης νεῶς  
 κόρουμβ', ἐπ' ἄλλην δ' ἄλλος ἠΰθυνην δόρυ.  
 τὰ πρῶτα μὲν νυν ῥεῦμα Περσικοῦ στρατοῦ  
 ἀντεῖχεν· ὡς δὲ πλήθος ἐν στενωῖ νεῶν  
 ἠῤῥοιστ', ἀρωγῇ δ' οὔτις ἀλλήλοισ παρῆν,  
 αὐτοὶ δ' ὑπ' αὐτῶν ἐμβόλοισ χαλκοστόμοισ  
 παίοντ', ἔδραυον πάντα κωπήρῃ στόλον,  
 Ἑλληνικαὶ τε νῆες οὐκ ἀφρασμόνως  
 κύκλω πέριξ ἔθεινον, ὑπτιοῦτο δὲ  
 σκάφη νεῶν, θάλασσα δ' οὐκέτ' ἦν ἰδεῖν,  
 ναυαγίων πλήθουσα καὶ φόνου βροτῶν,  
 ἀκταὶ δὲ νεκρῶν χοιράδες τ' ἐπλήθυνον.  
 φυγῇ δ' ἀκόσμως πᾶσα ναῦς ἠρέσσετο,  
 ὅσαιπερ ἦσαν βαρβάρου στρατεύματος.  
 τοὶ δ' ὥστε θύνουσι ἢ τιν' ἰχθύων βόλον  
 ἀγαῖσι κωπῶν θραύμασιν τ' ἐρειπίων  
 ἔπαιον, ἐρῥάχιζον· οἰμωγῇ δ' ὁμοῦ  
 κωκύμασιν κατεῖχε πελαγίαν ἄλα,

ἔως κελαινῆς νυκτὸς ὄμμ' ἀφείλετο.  
κακῶν δὲ πλῆθος, οὐδ' ἂν εἰ δέκ' ἤματα  
στοιχηγοροίην, οὐκ ἂν ἐκπλήσαιμί σοι.  
εὖ γὰρ τόδ' ἴσθι, μηδάμ' ἡμέρα μιᾷ  
πλῆθος τοσουτάριθμον ἀνθρώπων θανεῖν.

Βα.

αἰαῖ, κακῶν δὴ πέλαγος ἔρρώγεν μέγα  
Πέρσαις τε καὶ πρόπαντι βαρβάρων γένει.

Αγ.

εὖ νυν τόδ' ἴσθι, μηδέπω μεσοῦν κακόν·  
τοιιάδ' ἐπ' αὐτοῖς ἤλθε συμφορὰ πάθους,  
ὡς τοῖσδε καὶ δις ἀντισηκῶσαι ῥοπή.

Βα.

καὶ τίς γένοιτ' ἂν τῆσδ' ἔτ' ἐχθίων τύχη;  
λέξον τίν' αὖ φῆς τήνδε συμφορὰν στρατῶ  
ἐλθεῖν κακῶν ῥέπουσαν ἐς τὰ μάσσονα.

Αγ.

Περσῶν ὅσοιπερ ἦσαν ἀκμαῖοι φύσιν,  
ψυχὴν τ' ἄριστοι κεύγένειαν ἐκπρεπεῖς,  
αὐτῶ τ' ἀνακτι πίστιν ἐν πρώτοις αἰεί,  
τεθναῖσιν αἰσχυρῶς δυσκλεεστάτῳ μόρῳ.

Βα.

οἱ ἄ γὼ τάλαινα συμφορᾶς κακῆς, φίλοι.  
ποιῶ μόρῳ δὲ τούσδε φῆς ὀλωλέναι;

Αγ.

νῆσός τις ἐστὶ πρόσθε Σαλαμῖνος τόπων,  
βαϊά, δύσορμος ναυσίν, ἣν ὁ φιλόχορος  
Πᾶν ἐμβατεύει ποντίας ἀκτῆς ἔπι.  
ἐνταῦθα πέμπει τούσδ', ὅπως, ὅτ' ἐκ νεῶν  
φθαρέντες ἐχθροὶ νῆσον ἐκσωζοῖατο,

κτείνοιεν εὐχείρωτον Ἑλλήνων στρατόν,  
 φίλους δ' ὑπεκσώζοιεν ἐναλίων πόρων,  
 κακῶς τὸ μέλλον ἱστορῶν. ὡς γὰρ θεὸς  
 ναῶν ἔδωκε κῦδος Ἑλλησιν μάχης,  
 αὐθημερὸν φράξαντες εὐχάλοισ δέμας  
 ὄπλοισι ναῶν ἐξέθροψκον· ἀμφὶ δὲ  
 κυκλοῦντο πᾶσαν νῆσον, ὥστ' ἀμυχανεῖν  
 ὅποι τράποιντο. πολλὰ μὲν γὰρ ἐκ χειρῶν  
 πέτροισιν ἠράσσοντο, τοξικῆς τ' ἀπο  
 δώμιγγος ἰοὶ προσπίτνοντες ὄλλυσαν·  
 τέλος δ' ἐφορμηθέντες ἐξ ἐνὸς ῥόδου  
 παίουσι, κρεοκοποῦσι δυστήνων μέλη,  
 ἕως ἀπάντων ἐξαπέφθειραν βίον.

Ξέρξης δ' ἀνώμωξεν κακῶν ὀρῶν βάθος·  
 ἔδραν γὰρ εἶχε παντὸς εὐαγῆ στρατοῦ,  
 ὑψηλὸν ὄχθον ἄγχι πελαγίας ἀλός·  
 ῥήξας δὲ πέπλους κἀνακωκύσας λιγύ,  
 πεζῶ παραγγείλας ἄφαρ στρατεύματι,  
 ἴης' ἀκόσμῳ ξὺν φυγῇ. τοιάνδε σοι  
 πρὸς τῇ πάροιδε συμφορὰν πάρα στένειν.

Βα.

ὦ στυγνὲ δαῖμον, ὡς ἄρ' ἐψευσας φρενῶν  
 Πέρσας· πικρὰν δὲ παῖς ἐμὸς τιμωρίαν  
 κλεινῶν Ἀθηνῶν ἠῦρε, κοῦκ ἀπήρκεσαν  
 οὐς πρόσθε Μαραθῶν βαρβάρων ἀπώλεσεν·  
 ὦν ἀντίποινα παῖς ἐμὸς πράξειν δοκῶν  
 τοσόνδε πληθὸς πημάτων ἐπέσπασεν.  
 σὺ δ' εἰπέ, ναῶν αἰ' πεφεύγασιν μόρον,  
 ποῦ τάσδ' ἔλειπες· οἶσθα σημηῆναι τορῶς;  
 Αγ.

ναῶν δὲ ταγοὶ τῶν λελειμμένων σύδην  
κατ' οὔρον οὐκ εὐκοσμον αἴρονται φυγῆν·  
στρατὸς δ' ὁ λοιπὸς ἔν τε Βοιωτῶν χθονὶ  
διώλλυθ', οἱ μὲν ἀμφὶ κρηναῖον γάνος  
δίψῃ πονοῦντες, οἱ δ' ὑπ' ἄσθματος κενοὶ

διεκπερῶμεν ἔς τε Φωκέων χθόνα  
καὶ Δωριδ' αἶαν, Μηλιᾶ τε κόλπον, οὗ  
Σπερχειὸς ἄρδει πεδίον εὐμενεῖ ποτῶ·  
κάντεῦθεν ἡμᾶς γῆς Ἀχαιίδος πέδον  
καὶ Θεσσαλῶν πόλεις ὑπεσπανισμένους  
βορᾶς ἐδέξαντ'· ἔνθα δὴ πλεῖστοι θάνον  
δίψῃ τε λιμῶ τ'· ἀμφότερα γὰρ ἦν τάδε.  
Μαγνητικὴν δὲ γαῖαν ἔς τε Μακεδόνων  
χώραν ἀφικόμεσθ', ἐπ' Ἀξιοῦ πόρον,  
Βόλβης θ' ἔλειον δόνακα, Πάργαιόν τ' ὄρος,  
Ἡδωνίδ' αἶαν· νυκτὶ δ' ἐν ταύτῃ θεὸς  
χειμῶν' ἄωρον ὤρσε, πῆγνυσιν δὲ πᾶν  
ῥέεθρον ἀγνοῦ Στρυμόνος. θεοὺς δέ τις  
τὸ πρὶν νομίζων οὐδαμοῦ τότ' ἠύχετο  
λιταῖσι, γαῖαν οὐρανόν τε προσκυνῶν.  
ἐπεὶ δὲ πολλὰ θεοκλυτῶν ἐπαύσατο  
στρατὸς, περᾶ κρυσταλλοπῆγα διὰ πόρον·  
χῶστις μὲν ἡμῶν πρὶν σκεδασθῆναι θεοῦ  
ἀκτῖνας ὠρμήθη, σεσωμένος κυρεῖ.  
φλέγων γὰρ αὐγαῖς λαμπρὸς ἡλίου κύκλος  
μέσον πόρον διῆκε, θερμαίνων φλογί·  
πίπτον δ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· εὐτυχῆς δέ τοι  
ὅστις τάχιστα πνεῦμ' ἀπέρῳξεν βίου.  
ὅσοι δὲ λοιποὶ κᾶτυχον σωτηρίας,

Θρήκην περάσαντες μόγις πολλῶ πόνω,  
 ἤκουσιν ἐκφυγόντες, οὐ πολλοί τινες,  
 ἐφ' ἔστιοῦχον γαῖαν· ὡς στένειν πόλιν  
 Περσῶν, ποθοῦσαν φιλότατην ἤβην χθονός.  
 ταῦτ' ἔστ' ἀληθῆ· πολλὰ δ' ἐκλείπω λέγων  
 κακῶν ἃ Πέρσαις ἐγκατέσκηψεν θεός.  
 Χο.

ὦ δυσπρόνητε δαῖμον, ὡς ἄγαν βαρῦς  
 ποδοῖν ἐνήλου παντὶ Περσικῶ γένει.  
 Βα.

οἱ γὰρ τάλαινα διαπεπραγμένου στρατοῦ·  
 ὦ νυκτὸς ὄψις ἐμφανῆς ἐνυπνίων,  
 ὡς κάρτα μοι σαφῶς ἐδήλωσας κακά.  
 ὑμεῖς δὲ φαύλως αὐτ' ἄγαν ἐκρίνατε.  
 ὅμως δ', ἐπειδὴ τῆδ' ἐκύρωσεν φάτις  
 ὑμῶν, θεοῖς μὲν πρῶτον εὐξασθαι θέλω·  
 ἔπειτα, γῆ τε καὶ φθιτοῖς δωρήματα,  
 ἥξω λαβοῦσα πέλανον ἐξ οἴκων ἐμῶν –  
 ἐπίσταμαι μὲν ὡς ἐπ' ἐξειργασμένοις,  
 ἀλλ' ἐς τὸ λοιπὸν εἴ τι δὴ λῶον πέλοι.  
 ὑμᾶς δὲ χρῆ' πὶ τοῖσδε τοῖς πεπραγμένοις  
 πιστοῖσι πιστὰ ξυμφέρειν βουλευμάτα·  
 καὶ παιδ', ἐάν περ δεῦρ' ἐμοῦ πρόσθεν μόλη  
 παρηγορεῖτε, καὶ προπέμπετ' ἐς δόμους,  
 μὴ καί τι πρὸς κακοῖσι προσθῆται κακόν.

## ΧΟΡΟΣ

ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, νῦν · γὰρ · Περσῶν  
 τῶν μεγαλεύχων καὶ πολυάνδρων  
 στρατιὰν ὀλέσας

ἄστυ τὸ Σούσων ἠδ' Ἀγβατάνων  
 πένθει δνοφερῶ κατέκρυψας·  
 πολλαὶ δ' ἀπαλαῖς χερσὶ καλύπτρας  
 κατερεικόμεναι  
 διαμυδαλέους δάκρυσι κόλπους  
 τέγγους', ἄλγους μετέχουσαι.  
 αἱ δ' ἀβρόγοι Περσίδες ἀνδρῶν  
 ποθέουσαι ἰδεῖν ἀρτιζυγίαν,  
 λέκτρων [τ'] εὐνάς ἀβροχίτωνας,  
 χλιδανῆς ἤβης τέρψιν, ἀφεῖσαι,  
 πενθοῦσι γόοις ἀκορεστοτάτοις.  
 καὶ γὰρ δὲ μόρον τῶν οἰχομένων  
 αἴρω δοκίμως πολυπενθῆ.

– νῦν γὰρ δὴ πρόπασα μὲν στένει [στρ. α.  
 γαῖ' Ἀσίς ἐκκενουμένα.  
 Ξέρξης μὲν ἄγαγεν, ποποῖ,  
 Ξέρξης δ' ἀπώλεσεν, τοτοῖ,  
 Ξέρξης  
 δὲ πάντ' ἐπέσπε δυσφρόνως  
 βαρίδεσσι ποντίαις.  
 τίπτε Δαρεῖος μὲν οὔ-  
 τω τότε' ἀβλαβῆς ἐπῆν,  
 τόξαρχος πολιήταις,  
 Σουσίδαις φίλος ἄκτωρ;  
 πεζοὺς γὰρ σφε καὶ θαλασσίους [ἀντ. α.  
 ὁμόπτεροι κυανώπιδες  
 νᾶες μὲν ἄγαγον, ποποῖ,  
 νᾶες δ' ἀπώλεσαν, τοτοῖ,  
 νᾶες

πανωλέθροισιν ἐμβολαῖς,  
 διὰ δ' Ἰαόνων χέρας.  
 τυτθὰ δ' ἐκφυγεῖν ἄνακτ'  
 αὐτὸν ὡς ἀκούομεν  
 Θρηῆκης ἄμ πεδιήρεις  
 δυσχίμους τε κελεύθους.

τοὶ δ' ἄρα πρωτομόροιο, φεῦ, [στρ. β.  
 ληφθέντες πρὸς ἀνάγκας, ἡέ,  
 ἀκτὰς ἀμφὶ Κυχρείας, ὄᾶ,  
 ▪ στέμβονται· ▪ στένε καὶ δακνά-  
 ζου, βαρὺ δ' ἀμβόασον  
 οὐράνι' ἄχη, ὄᾶ·  
 τεῖνε δὲ δυσβάυκτον  
 βοᾶτιν τάλαιναν αὐδάν.

γναπτόμενοι δ' ἀλὶ δεινᾶ, φεῦ, [ἀντ. β.  
 σκύλλονται πρὸς ἀναύδων, ἡέ,  
 παίδων τᾶς ἀμιάντου, ὄᾶ.  
 πενθεῖ δ' ἄνδρα δόμος στερεη-  
 ρεῖς, τοκέης δ' ἄπαιδες  
 δαιμόνι' ἄχη, ὄᾶ,  
 δυρόμενοι γέροντες  
 τὸ πᾶν δὴ κλύουσιν ἄλγος.

τοὶ δ' ἀνὰ γᾶν Ἀσίαν δὴν [στρ. γ.  
 οὐκέτι περσονομοῦνται,  
 οὐδ' ἔτι δασμοφοροῦσιν  
 δεσποσύνοισιν ἀνάγκαις,  
 οὐδ' ἐς γᾶν προπίτνοντες



ἄζονται· βασιλεία  
 γὰρ διόλωλεν ἰσχύς.

οὐδ' ἔτι γλῶσσα βροτοῖσιν [ἀντ. γ.  
 ἐν φυλακαῖς· λέλυται γὰρ  
 λαὸς ἐλεύθερα βάζειν,  
 ὡς ἐλύθη ζυγὸν ἀλκᾶς.  
 αἵμαχθεῖσα δ' ἄρουραν  
 Αἴαντος περικλύστα  
 νᾶσος ἔχει τὰ Περσῶν.

Βα.

φίλοι, κακῶν μὲν ὅστις ἔμπειρος κυρεῖ,  
 ἐπίσταται βροτοῖσιν ὡς, ὅταν κλύδων  
 κακῶν ἐπέλθῃ, πάντα δειμαίνειν φίλον,  
 ὅταν δ' ὁ δαίμων εὐροῇ, πεποιθέναι  
 τὸν αὐτὸν αἰὲν ἄνεμον οὐριεῖν τύχας.  
 ἐμοὶ γὰρ ἤδη πάντα μὲν φόβου πλέα·  
 ἐν ὄμμασιν τὰνταῖα φαίνεται θεῶν,  
 βοᾷ δ' ἐν ὧσὶ κέλαδος οὐ παιώνιος·  
 τοῖα κακῶν ἔκπληξις ἐκφοβεῖ φρένας.  
 τοιγὰρ κέλευθον τήνδ' ἄνευ τ' ὀχημάτων  
 χλιδῆς τε τῆς πάροιδεν ἐκ δόμων πάλιν  
 ἔστειλα, παιδὸς πατρὶ πρευμενεῖς χοὰς  
 φέρους', ἅπερ νεκροῖσι μελικτήρια,  
 βοός τ' ἀφ' ἀγνῆς λευκὸν εὐποτον γάλα,  
 τῆς τ' ἀνθεμουργοῦ στάγμα, παμφαᾶς μέλι,  
 λιβάσιν ὑδρηλαῖς παρθένου πηγῆς μέτα,  
 ἀκῆρατόν τε μητρὸς ἀγρίας ἄπο  
 ποτόν, παλαιᾶς ἀμπέλου γάνος τόδε·

τῆς τ' αἰὲν ἐν φύλλοισι θαλλούσης βίον  
 ξανθῆς ἐλαίας καρπὸς εὐώδης πάρα,  
 ἄνθη τε πλεκτά, παμφόρου γαίας τέκνα.  
 ἀλλ', ὦ φίλοι, χροῖσι ταῖσδε νερτέρων  
 ὕμνους ἐπευφημεῖτε, τόν τε δαίμονα  
 Δαρεῖον ἀνακαλεῖσθε, γαπότευθ' ἐγὼ  
 τιμὰς προπέμψω τάσδε νερτέροις θεοῖς.

Χο.

βασιλεια γύναι, πρέσβος Πέρσαις,  
 σύ τε πέμπε χροῖς θαλάμους ὑπὸ γῆς,  
 ἡμεῖς δ' ὕμνοις αἰτησόμεθα  
 φδιμένων πομπούς  
 εὐφρονας εἶναι κατὰ γαίας.

ἀλλά, χθόνιοι δαίμονες ἄγνοί,  
 Γῆ τε καὶ Ἑρμῆ, βασιλεῦ τ' ἐνέρον,  
 πέμψατ' ἔνερθεν ψυχὴν ἐς φῶς·  
 εἰ γάρ τι κακῶν ἄκος οἶδε πλέον,  
 μόνος ἂν θνητῶν πέρας εἴποι.

ἧ ῥ' αἶει μου μακαρίτας [στρ. α.  
 ἰσοδαίμων βασιλεὺς βάρ-  
 βαρα σαφηνῆ  
 ἰέντος τὰ παναίολ' αἰανῆ δύσθροα βάγματα;  
 παντάλαν' ἄχη  
 διαβοάσω;  
 νέρθεν ἄρα κλύει μου;

ἀλλὰ σύ μοι, Γᾶ τε καὶ ἄλλοι [ἀντ. α.

χθονίων ἀγεμόνες, δαί-  
 μονα μεγαυχῆ  
 ἰόντ' αἰνέσατ' ἐκ δόμων, Περσᾶν Σουσιγενῆ θεόν·  
 πέμπετε δ' ἄνω  
 οἶον οὐπω  
 Περσίς αἶψ' ἐκάλυψεν.

ἦ φίλος ἀνὴρ, φίλος ὄχθος· [στρ. β.  
 φίλα γὰρ κέκευθεν ἦθη.  
 Ἄιδωνεύς δ' ἀναπομπὸς ἀνίει,  
 Ἄιδωνεύς,  
 οἶον ἀνάκτορα Δαριᾶνα. ἠέ.  
 οὐδὲ γὰρ ἄνδρας ποτ' ἀπώλλυ [ἀντ. β.  
 πολεμοφθόροισιν ἄταις,  
 θεομήστωρ δ' ἐκικλήσκετο Πέρσαις,  
 θεομήστωρ δ'  
 ἔσκειν, ἐπεὶ στρατὸν εὖ ποδοῦχει. ἠέ.

βαλλήν, ἀρχαῖος [στρ. γ.  
 βαλλήν, ἴδι, ἰκοῦ·  
 ἔλθ' ἐπ' ἄκρον κόρυμβον ὄχθου,  
 κροκόβαπτον ποδὸς εὐμαριν ἀείρων,  
 βασιλείου τήρας  
 φάλαρον πιφαύσκων.  
 βάσκει πάτερ ἄκακε Δαριάν, οἶ.

ὅπως αἰανῆ [ἀντ. γ.  
 κλύης νέα τ' ἄχη,  
 δέσποτα δεσποτᾶν φάνησι.  
 Στυγία γὰρ τις ἐπ' ἀχλὺς πεπόταται· -

νεολαία γὰρ ἤδη  
κατὰ πᾶς' ὄλωλεν.  
βάσκει πάτερ ἄκακε Δαρῖαν, οἴ.

αἰαῖ αἰαῖ· [ἐπωδός.  
ὦ πολὺκλαυτε φίλοισι θανόν,  
τί τάδε, δυνάστα, δυνάστα,  
περισσὰ δίδυμα δις γοέδν' ἀμάρτια;  
πᾶσαι γὰ τᾶδ'  
ἐξέφθινται τρίσκαλμοι -  
ναῆς ἄναες ἄναες.

#### ΕΙΔΩΛΟΝ ΔΑΡΕΙΟΥΤ

ὦ πιστὰ πιστῶν ἤλικές θ' ἤβης ἐμῆς  
Πέρσαι γεραιοί, τίνα πόλις πονεῖ πόνου;  
στένει, κέκοπται, καὶ χαράσσεται πέδον.  
λεύσσω δ' ἄκοιτιν τὴν ἐμὴν τάφου πέλας  
ταρβῶ, χοᾶς δὲ πρευμενῆς ἐδεξάμην.  
ὕμεῖς δὲ θρηνεῖτ' ἐγγύς ἐστῶτες τάφου  
καὶ ψυχαγωγοῖς ὀρδιάζοντες γόοις  
οἰκτρῶς καλεῖσθέ μ'· ἐστὶ δ' οὐκ εὐέξοδον  
ἄλλως τε πάντως, χοῖ κατὰ χθονὸς θεοὶ  
λαβεῖν ἀμείνους εἰσὶν ἢ μεδιέναι.  
ὅμως δ' ἐκείνοις ἐνδυναστεύσας ἐγὼ  
ἦκω· τάχυνε δ', ὡς ἀμεμπτος ὦ χρόνου.  
τί ἐστὶ Πέρσαις νεοχμὸν ἐμβριδῆς κακόν;

Χο.

σέβομαι μὲν προσιδέσθαι, [στρ.  
σέβομαι δ' ἀντία λέξαι

σέθεν ἀρχαίῳ περὶ τάρβει.

Δα.

ἀλλ' ἐπεὶ κάτωθεν ἦλθον σοῖς γόοις πεπεισμένος,  
μή τι μακιστῆρα μῦθον ἀλλὰ σύντομον λέγων  
εἰπὲ καὶ πέραινε πάντα, τὴν ἐμὴν αἰδῶ μεθεῖς.

Χο.

δίομαι μὲν χαρίσασθαι, [ἀντ.  
δίομαι δ' ἀντία φάσθαι,  
λέξας δύσλεκτα φίλοισιν.

Δα.

ἀλλ' ἐπεὶ δέος παλαιὸν σοὶ φρενῶν ἀνδίσταται,  
τῶν ἐμῶν λέκτρων γεραιὰ ξύννομ', εὐγενὲς γύναι,  
κλαυμάτων λήξασα τῶνδε καὶ γόων σαφές τί μοι  
λέξον. ἀνθρώπεια δ' ἄν τοι πῆματ' ἂν τύχοι βροτοῖς.  
πολλὰ μὲν γὰρ ἐκ θαλάσσης, πολλὰ δ' ἐκ χέρσου κακὰ  
γίγνεται θνητοῖς, ὁ μᾶσσων βίος ἦν ταυτῆ πρόσω.

Βα.

ὦ βροτῶν πάντων ὑπερσχῶν ὄλβον εὐτυχεῖ πότμω,  
ὡς ἕως τ' ἔλευσσεσ ἀυγάς ἡλίου ζηλωτὸς ὦν  
βίοτον εὐαίωνα Πέρσαις ὡς θεὸς διήγαγες,  
νῦν τέ σε ζηλῶ θανόντα, πρὶν κακῶν ἰδεῖν βάδος.  
πάντα γάρ, Δαρεῖ', ἀκούση μῦθον ἐν βραχεῖ χρόνῳ·  
διαπεπόρθηται τὰ Περσῶν πράγμαθ', ὡς εἰπεῖν ἔπος.

Δα.

τίνι τρόπῳ; λοιμοῦ τις ἦλθε σκηπτός, ἢ στάσις πόλει;

Βα.

οὐδαμῶς· ἀλλ' ἀμφ' Ἀθήνας πᾶς κατέφθαρται στρατός.

Δα.

τίς δ' ἐμῶν ἐκεῖσε παίδων ἐστρατηλάται; φράσον.

Βα.

Δούριος Ξέρξης, κενώσας πᾶσαν ἠπείρου πλάκα.

Δα.

πεζὸς ἢ ναύτης δὲ πεῖραν τήνδ' ἐμώρανεν τάλας;

Βα.

ἀμφοτέρα· διπλοῦν μέτωπον ἦν δυοῖν στρατευμάτοιν.

Δα.

πῶς δὲ καὶ στρατὸς τοσόσδε πεζὸς ἤνυσεν περᾶν;

Βα.

μηχαναῖς ἔξευξεν Ἑλλης πορθμόν, ὥστ' ἔχειν πόρον.

Δα.

καὶ τόδ' ἐξέπραξεν, ὥστε Βόσπορον κληῆσαι μέγαν;

Βα.

ᾧδ' ἔχει· γνώμης δὲ πού τις δαιμόνων ξυνήψατο.

Δα.

φεῦ, μέγας τις ἦλθε δαίμων, ὥστε μὴ φρονεῖν καλῶς.

Βα.

ὡς ἰδεῖν τέλος πάρεστιν οἶον ἤνυσεν κακόν.

Δα.

καὶ τί δὴ πράξασιν αὐτοῖς ᾧδ' ἐπιστενάζετε;

Βα.

ναυτικὸς στρατὸς κακῶθεις πεζὸν ὤλεσε στρατόν.

Δα.

ᾧδε παμπήδην δὲ λαὸς πᾶς κατέφθαρται δορί;

Βα.

πρὸς τὰδ' ὡς Σούσων μὲν ἄστου πᾶν κενανδρίαν στένει –

Δα.

ᾧ πόποι κεδνῆς ἀρωγῆς κάπικουρίας στρατοῦ.

Βα.

Βακτρίων δ' ἔρρει πανώλης δῆμος † οὐδέ τις γέρων.

Δα.

ὦ μέλεος, οἴαν ἄρ' ἤβην ξυμμάχων ἀπώλεσεν.

Βα.

μονάδα δὲ Ξέρξην ἔρημόν φασιν οὐ πολλῶν μέτα –

Δα.

πῶς τε δὴ καὶ ποῖ τελευτᾶν; ἔστι τις σωτηρία;

Βα.

ἄσμενον μολεῖν γέφυραν γαῖν δυοῖν ζευκτηρίαν.

Δα.

καὶ πρὸς ἠπειρον σεσῶσθαι τήνδε, τοῦτ' ἐτήτυμον;

Βα.

ναί· λόγος κρατεῖ σαφηνῆς τοῦτό γ'· οὐκ ἔνι στάσις.

Δα.

φεῦ, ταχεῖά γ' ἤλθε χρησμῶν προᾶξις, ἐς δὲ παῖδ' ἐμόν

Ζεὺς ἀπέσκηψεν τελευτήν δεσφάτων· ἐγὼ δέ που

διὰ μακροῦ χρόνου τάδ' ἠύχουν ἐκτελευτήσειν θεούς·

ἀλλ', ὅταν σπεύδη τις αὐτός, χῶ θεὸς συνάπτεται.

νῦν κακῶν ἔοικε πηγῆ πᾶσιν ἠύρῃσθαι φίλοις.

παῖς δ' ἐμός τάδ' οὐ κατειδῶς ἤνυσεν νέφ θράσει·

ὅστις Ἑλλήσποντον ἱρὸν δοῦλον ὡς δεσμώμασιν

ἤλπισε σχήσειν ῥέοντα, Βόσπορον ῥόον θεοῦ·

καὶ πόρον μετερῶν μιξε, καὶ πέδαις σφυρηλάτοις

περιβαλὼν πολλήν κέλευθον ἤνυσεν πολλῶ στρατῶ.

θνητὸς ὢν θεῶν τε πάντων ἦετ', οὐκ εὐβουλία,

καὶ Ποσειδῶνος κρατήσειν· πῶς τάδ' οὐ νόσος φρενῶν

εἶχε παῖδ' ἐμόν; δέδοικα μὴ πολὺς πλοῦτου πόνος

οὐμὸς ἀνθρώποις γένηται τοῦ φθάσαντος ἀρπαγῆ.

Βα.

ταῦτά τοι κακοῖς ὀμιλῶν ἀνδράσιν διδάσκεται

Δούριος Ξέρξης· λέγουσι δ' ὡς σὺ μὲν μέγαν τέκνοις  
 πλοῦτον ἐκτήσω ξὺν αἰχμῇ, τὸν δ' ἀνανδρίας ὑπο  
 ἔνδον αἰχμάζειν, πατρῶον δ' ὄλβον οὐδὲν αὐξάνειν.  
 τοιάδ' ἐξ ἀνδρῶν ὀνειδίη πολλάκις κλύων κακῶν  
 τήνδ' ἐβούλευσεν κέλευθον καὶ στρατεύμ' ἐφ' Ἑλλάδα.  
 Δα.

τοιγάρ σφιν ἔργον ἐστὶν ἐξειργασμένον  
 μέγιστον, ἀείμνηστον, οἶον οὐδέπω  
 τόδ' ἄστυ Σούσων ἐξεκείνωσ' ἐμπεσόν,  
 ἐξ οὔτε τιμὴν Ζεὺς ἀναξ τήνδ' ὤπασεν,  
 ἔν' ἄνδρα πάσης Ἀσίδος μηλοτρόφου  
 ταγεῖν, ἔχοντα σκῆπτρον εὐδυντήριον.  
 Μῆδος γὰρ ἦν ὁ πρῶτος ἡγεμῶν στρατοῦ·  
 ἄλλος δ' ἐκείνου παῖς τόδ' ἔργον ἤηυσεν·  
 φρένες γὰρ αὐτοῦ θυμὸν ὠακοστρόφουν.  
 τρίτος δ' ἀπ' αὐτοῦ Κῦρος, εὐδαίμων ἀνῆρ,  
 ἄρξας ἔδθηκε πᾶσιν εἰρήνην φίλοις·  
 Λυδῶν δὲ λαὸν καὶ Φρυγῶν ἐκτήσατο,  
 Ἰωνίαν τε πᾶσαν ἤλασεν βία.  
 θεὸς γὰρ οὐκ ἤχθηθεν, ὡς εὐφρων ἔφυ.  
 Κύρου δὲ παῖς τέταρτος ἠΐθυνε στρατόν.  
 πέμπτος δὲ Μάρδος ἤρξεν, αἰσχύνη πάτρα  
 θρόνοισί τ' ἀρχαίοισι· τὸν δὲ σὺν δόλῳ  
 Ἄρταφρένης ἐκτεινεν ἐσθλὸς ἐν δόμοις,  
 ξὺν ἀνδράσιν φίλοισιν, οἷς τόδ' ἦν χρέος.  
 [ἔκτος δὲ Μάραφης, ἔβδομος δ' Ἄρταφρένης.]  
 καὶ γὰρ πάλου τ' ἔκυρσα τοῦπερ ἠΐθελον,  
 κάπεστράτευσα πολλὰ σὺν πολλῶ στρατῶ·  
 ἀλλ' οὐ κακὸν τοσόνδε προσέβαλον πόλει.  
 Ξέρξης δ' ἐμὸς παῖς <νέος ἐὼν νέα φρονεῖ>,



κοῦ μνημονεύει τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς·  
 εὖ γὰρ σαφῶς τόδ' ἴστ', ἐμοὶ ξυνήλικες,  
 ἅπαντες ἡμεῖς, οἱ κράτη τάδ' ἔσχομεν,  
 οὐκ ἂν φανεῖμεν πῆματ' ἔρξαντες τόσα.

Χο.

τί οὖν, ἄναξ Δαρεῖε; ποῖ καταστρέφεις  
 λόγων τελευτήν; πῶς ἂν ἐκ τούτων ἔτι  
 πράσσοιμεν ὡς ἄριστα Περσικὸς λεώς;

Δα.

εἰ μὴ στρατεύοισθ' ἐς τὸν Ἑλλήνων τόπον,  
 μηδ' εἰ στράτευμα πλεῖον ἢ τὸ Μηδικόν.  
 αὐτὴ γὰρ ἡ γῆ ξύμμαχος κείνοις πέλει.

Χο.

πῶς τοῦτ' ἔλεξας, τίνι τρόπῳ δὲ συμμαχεῖ;

Δα.

κτείνουσα λιμῶ τοὺς ὑπερπόλλους ἄγαν.

Χο.

ἀλλ' εὐσταλῆ τοι λεκτὸν ἀροῦμεν στόλον.

Δα.

ἀλλ' οὐδ' ὁ μείνας νῦν ἐν Ἑλλάδος τόποις  
 στρατὸς κυρήσει νοστήμου σωτηρίας.

Χο.

πῶς εἶπας; οὐ γὰρ πᾶν στράτευμα βαρβάρων  
 περᾶ τὸν Ἑλλῆς πορθμὸν Εὐρώπης ἄπο;

Δα.

παῦροί γε πολλῶν, εἴ τι πιστεῦσαι θεῶν  
 χρῆ θεσφότοισιν, ἐς τὰ νῦν πεπραγμένα  
 βλέψαντα· συμβαίνει γὰρ οὐ τὰ μέν, τὰ δ' οὐ.  
 κείπερ τάδ' ἐστί, πληῆθος ἔκκριτον στρατοῦ  
 λείπει κεναῖσιν ἐλπίσιν πεπεισμένος.

μίννουσι δ' ἔνθα πεδίον Ἀσωπὸς ῥοαῖς  
 ἄρδει, φίλον πίασμα Βοιωτῶν χθονί·  
 οὔ σφιν κακῶν ὑψιστ' ἐπαμμένει παθεῖν,  
 ὑβρεως ἄποινα κἀθέων φρονημάτων·  
 οἱ γῆν μολόντες Ἑλλάδ' οὐ θεῶν βρέτη  
 ἠδοῦντο συλαῖν οὐδὲ πιμπράναι νεώς·  
 βωμοὶ δ' αἴστοι, δαιμόνων θ' ἰδρύματα  
 πρόρριζα φύρδην ἐξανέστραπται βάρθρων.  
 τοιγὰρ κακῶς θράσαντες οὐκ ἐλάσσονα  
 πάσχουσι, τὰ δὲ μέλλουσι, κοῦδέπω κακῶν  
 κρηπὶς ὑπεστίν, ἀλλ' ἔτ' ἐκπιδύεται.  
 τόσος γὰρ ἔσται πέλανος αἵματοσφαγῆς  
 πρὸς γῆ Πλαταιῶν Δωρίδος λόγχης ὑπο·  
 θῖνες νεκρῶν δὲ καὶ τριτοσπόρω γονῆ  
 ἄφωνα σηματοῦσιν ὄμμασιν βροτῶν  
 ὡς οὐχ ὑπέρφευ θνητὸν ὄντα χρῆ φρονεῖν.  
 ὑβρις γὰρ ἐξανθοῦς' ἐκάρπωσεν στάχυν  
 ἄτης, ὅθεν πάγκλαυτον ἐξαμᾶ θέρους.  
 τοιαῦθ' ὀρῶντες τῶνδε τὰπιτίμια  
 μέμνησθ' Ἀθηνῶν Ἑλλάδος τε, μηδὲ τις  
 ὑπερφρονήσας τὸν παρόντα δαίμονα  
 ἄλλων ἐρασθεῖς ὄλβον ἐκχέη μέγαν.  
 Ζεὺς τοι κολαστῆς τῶν ὑπερκόμπων ἄγαν  
 φρονημάτων ἔπεστίν, εὐθυνοσ βαρύς.  
 πρὸς ταῦτ' ἐκεῖνον, σωφρονεῖν κεχρημένοι,  
 πινύσκετ' εὐλόγοισι νουθετήμασιν,  
 λῆξαι θεοβλαβοῦνθ' ὑπερκόμπω θράσει.  
 σὺ δ', ὦ γεραῖά μῆτερ ἢ Ξέρξου φίλη,  
 ἐλθοῦς' ἐς οἴκους κόσμον ὅστις εὐπρεπῆς  
 λαβοῦς' ὑπαντίαζε παιδί. † πάντα γὰρ

κακῶν ὑπ' ἄλγους λακίδες ἀμφὶ σώματι  
στημοῦράγοῦσι ποικίλων ἐσθημάτων.  
ἀλλ' αὐτὸν εὐφρόνως σὺ πρᾶνον λόγοις·  
μόνης γάρ, οἶδα, σοῦ κλύων ἀνέξεται.  
ἐγὼ δ' ἄπειμι γῆς ὑπὸ ζόφον κάτω.  
ὑμεῖς δέ, πρέσβεις, χαίρετ', ἐν κακοῖς ὅμως  
ψυχῇ διδόντες ἡδονὴν καθ' ἡμέραν,  
ὡς τοῖς θανούσι πλουῖτος οὐδὲν ὠφελεῖ.

Χο.

ἦ πολλὰ καὶ παρόντα καὶ μέλλοντ' ἔτι  
ἤλγης' ἀκούσας βαρβάροισι πῆματα.

Ba.

ὦ δαῖμον, ὡς με πόλλ' ἐσέρχεται κακῶν  
ἀλγη, μάλιστα δ' ἦδε συμφορὰ δάκνει,  
ἀτιμίαν γε παιδὸς ἀμφὶ σώματι  
ἐσθημάτων κλύουσαν, ἢ νιν ἀμπέχει.  
ἀλλ' εἶμι, καὶ λαβοῦσα κόσμον ἐκ δόμων  
ὑπαντιάζειν † ἐμῶ παιδὶ πειράσομαι. †  
οὐ γὰρ τὰ φίλτατ' ἐν κακοῖς προδώσομεν.

Χο.

ὦ πόποι ἦ μεγάλας ἀγαθᾶς τε πο- [στρ. α.  
λίσσονόμου βιοτᾶς ἐπεκύρσαμεν,  
εὔθ' ὁ γηραιὸς  
πανταρκῆς ἀκάκας ἄμαχος βασι-  
λεὺς ἰσόθεος Δα-  
ρεῖος ἄρχε χώρας.  
πρῶτα μὲν εὐδοκίμους στρατιᾶς ἀπε- [ἀντ. α.  
φαινόμεθ', οἱ δὲ νομίσματα πύργινα

πάντ' ἐπηύθυνον.  
 νόστοι δ' ἐκ πολέμων ἀπόνους ἀπα-  
 θεῖς · πάλιν· εὖ πρᾶσ-  
 στοντας ἄγον [ἐς] οἴκους.

ὄσσας δ' εἶλε πόλεις πόρον οὐ διαβάς Ἄλυος ποτα-  
 μοῖο, [στρ. β.  
 οὐδ' ἀφ' ἐστίας συθεῖς,  
 οἶαι Στρυμονίου πελάγους Ἀχελωίδες εἰσὶ πάροικοι -  
 Θρηγίων ἐπαύλων,

λίμνας τ' ἔκτοθεν αἶ' κατὰ χέρσον ἐληλαμέναι πέρι -  
 πύργον [ἀντ. β.  
 τοῦδ' ἄνακτος ἄιον,  
 Ἐλλάς τ' ἀμφὶ πόρον πλατὺν εὐχόμεναι, μυχία τε Προ-  
 ποντίς,  
 καὶ στόμωμα Πόντου·

ναῶσσι θ' αἶ' κατὰ πρῶν' ἄλιον περίκλυστοι [στρ. γ.  
 τᾶδε γᾶ προσήμεναι  
 οἶα Λέσβος ἐλαιόφυτός τε Σάμος, -  
 Χίος, ἠδὲ Πάρος,  
 Νάξος, Μύκονος, Τήνω τε συνάπτους'  
 Ἄνδρος ἀγχιγείτων.

καὶ τὰς ἀγχιάλους ἐκράτνε μεσάκτους, [ἀντ. γ.  
 Λῆμμον, Ἰκάρου θ' ἔδος,  
 καὶ Ῥόδον ἠδὲ Κνίδον Κυπρίας τε πόλεις, -  
 Πάφον ἠδὲ Σόλους,  
 Σαλαμῖνά τε, τᾶς νῦν ματρόπολις τῶνδ'

αἰτία στεναγμῶν.

καὶ τὰς εὐκτεάνους κατὰ κληρὸν Ἰαόνιον πολυάν- -  
δρους [ἐπιδός.

Ἑλλάνων ἐκράτυνε † σφετέραις φρεσίν.

ἀκάματον δὲ παρῆν σθένος ἀνδρῶν τευχηστήρων -  
παμμείκτων τ' ἐπικούρων.

νῦν δ' οὐκ ἀμφιλόγως θεότρεπτα τὰδ' αὖ φέρομεν,  
πολέμοιο

δμαθέντες μεγάλως πλαγαῖσι ποντίαισιν.

### ΞΕΡΞΗΣ

ἰὼ ἰὼ,

δύστηνος ἐγὼ στυγερᾶς μοίρας

τῆσδε κυρήσας ἀτεκμαρτοτάτης,

ὡς ὠμοφρόνως δαίμων ἐνέβη

Περσῶν γενεᾷ· τί πάθω τλήμων;

λέλυται γὰρ ἐμῶν γυίων ῥώμη.

τῆνδ' ἠλικίαν ἐσιδόντ' ἀστῶν,

εἶδ' ὄφελεν, Ζεῦ, κάμῃ μετ' ἀνδρῶν

τῶν οἰχομένων

θανάτου κατὰ μοῖρα καλύψαι.

Χο.

ὄτοτοῖ, βασιλεῦ, στρατιᾶς ἀγαθῆς

καὶ περσονόμου τιμῆς μεγάλης,

κόσμου τ' ἀνδρῶν,

οὓς νῦν δαίμων ἐπέκειρεν.

γαῖα δ' αἰάζει τὰν ἐγγαίαν

ἤβαν Ξέρξᾱ κταμέναν, Ἴδου  
 σάκτορι Περσᾶν· † ἀγδαβάται γὰρ  
 πολλοὶ φῶτες, χώρας ἄνθος,  
 τοξοδάμαντες, πάνυ ταρφύς τις  
 μυριάς ἀνδρῶν, ἐξέφθινται.  
 αἰαῖ αἰαῖ κεδνᾶς ἀλκᾶς,  
 Ἄσῖα δὲ χθῶν, βασιλεῦ γαίας,  
 αἰνῶς αἰνῶς ἐπὶ γόνυ κέκλιται.

Ξε.

ὄδ' ἐγών, οἰοῖ, αἰακτός, [στρ. α.  
 μέλεος γέννα γᾶ τε πατρώα  
 κακὸν ἄρ' ἐγενόμαν.

Χο.

νόστου σοι τὰν πρόσφορογον  
 κακοφάτιδα βοάν, κακομέλετον ἰάν -  
 Μαριανδυνῷ θρηνητῆρος -  
 πέμψω πέμψω, πολύδακρον ἰαχάν.

Ξε.

ἴετ' αἰανῆ [καὶ] πάνδυρτον [ἀντ. α.  
 δύσθροον αὐδάν. δαίμων γὰρ ὄδ' αὖ  
 μετάτροπος ἐπ' ἐμοί.

Χο.

ἦσω τοι τὰν πάνδυρτον,  
 ζαπαδέα τε σέβων ἀλίτυπά τε βάρη,  
 πόλεως γέννας πενθητηῆρος. -  
 • κλάγξω • κλάγξω δὲ γόον ἀρίδακρον.

· Ξε.· Ἰάων γὰρ ἀπηύρα, [στρ. β.  
 Ἰάων ναύφαρκτος  
 Ἄρης ἐτεραλκῆς  
 νυχίαν πλάκα κερσάμενος  
 δυσδαίμονά τ' ἀκτάν.

Χο.

– οἰοιοῖ, βόα καὶ πάντ' ἐκπεύθου.  
 – ποῦ δὲ φίλων ἄλλος ὄχλος;  
 – ποῦ δέ σοι παραστάται,  
 οἷος ἦν Φαρανδάκης,  
 Σούσας, Πελάγων, Δοτάμας, Ψάμμις,  
 Σουσιस्कάνης τ', ἠδ' Ἀγαβάτας  
 Ἀγαβάτανα λιπών;

Ξε.

ὄλοους ἀπέλειπον [άντ. β.  
 Τυρίας ἐκ ναὸς  
 ἔρρόντας ἐπ' ἀκταῖς  
 Σαλαμινιάσι, στυφελοῦ  
 θείνοντας ἐπ' ἀκτᾶς.

Χο.

– οἰοιοῖ, ποῦ δὴ σοι Φαρνοῦχος;  
 – κἀριόμαρδός γ' ἀγαθός;  
 – ποῦ δὲ Σεάλκης ἄναξ,  
 ἠὲ Λίλαιος εὐπάτωρ,  
 Μέμφις, Θάρυβις, καὶ Μασίστρας,  
 Ἄρτεμβάρης τ' ἠδ' Ἵσταιχμας;  
 τάδε ζ' ἐπανέρομαι.

Ξε.

ἰὼ ἰὼ μοι, [στρ. γ.  
τὰς ὠγυγίους κατιδόντες  
στυγνὰς Ἀθάνας πάντες ἐνὶ πιτύλῳ,  
ἔἔ, ἔἔ, τλάμονες ἀσπαίρουσι χέρσῳ.

Χο.

ἧ καὶ τὸν Πέρσαν αὐτοῦ  
τὸν σὸν πιστὸν πάντ' ὀφθαλμὸν  
μυρία μυρία πεμπαστὰν  
Βατανώχου παιῶν Ἄλπιστον

τοῦ Σησάμα τοῦ Μεγαβάτα,  
Πάρθον τε μέγαν τ' Οἰβάρην  
ἔλιπες ἔλιπες; ὦ ὦ · ὦ · δάων.  
Πέρσαις ἀγαυοῖς κακὰ πρόκακα λέγεις.

Ξε.

ἴγγά μοι δῆτ' [ἀντ. γ.  
ἀγαθῶν ἐτάρων ὑπορίνεις,  
· ἄλαστ' · ἄλαστα στυγνὰ πρόκακα λέγων.  
βοᾷ βοᾷ · μοι · μελέων ἔντοσθεν ἦτορ.

Χο.

καὶ μὴν ἄλλους γε ποδοῦμεν,  
Μάρθων ἀνδρῶν μυρισταγὸν  
Ξάνθην, Ἀρίων τ' Ἀρχάρην,  
Δίαιξίν τ' ἠδ' Ἀρσάκην  
ἰππιάνακτας,



κῆγδαδάταν καὶ Λυθίμναν  
 Τόλμον τ' αἰχμᾶς ἀκόρεστον. -  
 ἔταφον ἔταφον, οὐκ ἀμφὶ σκηναῖς  
 τροχηλάτοις, ἠ οὐκ ἔπιθεν ἐπομένους.

Ξε.

βεβᾶσι γὰρ τοίπερ ἀγρέται στρατοῦ. [στρ. δ.]

Χο.

βεβᾶσιν, οἶ, νώνυμοι.

Ξε.

ἰή ἰή, ἰὼ ἰὼ.

Χο.

ἰὼ ἰὼ, δαίμονες,  
 ἔθρεθ' ἄελπτον κακὸν  
 διαπρέπον, οἶον δέδορκεν Ἄτα.

Ξε.

πεπλήγμεθ' οἶα δι' αἰῶνος τύχα· [ἀντ. δ.]

Χο.

πεπλήγμεθ'· εὐδῆλα γάρ·

Ξε.

νέα νέα δύα δύα·

Χο.

Ἰαόνων ναυβατᾶν  
 κύρσαντες οὐκ εὐτυχῶς.  
 δυσπόλεμον δὴ γένος τὸ Περσᾶν.

Ξε.

πῶς δ' οὔ; στρατὸν μὲν τοσοῦ- [στρ. ε.]  
 τον τάλας πέπληγμαι.

Χο.

τί δ' οὐκ ὄλωλεν, μεγάλατε, Περσᾶν;

Ξε.

ὄρᾱς τὸ λοιπὸν τόδε τᾶς ἐμᾶς στολᾶς; -

Χο.

ὄρῶ ὄρῶ.

Ξε.

τόνδε τ' ὀιστοδέγμονα -

Χο.

τί τόδε λέγεις σεσωμένον;

Ξε.

θησαυρὸν βελέεσσιν.

Χο.

βαιά γ' ὡς ἀπὸ πολλῶν.

Ξε.

ἐσπανίσμεθ' ἀρωγῶν.

Χο.

Ἰάνων λαὸς οὐ φυγαίχμας.

Ξε.

ἄγαν ἄρειος· κατεῖ- [ἀντ. ε.

δον δὲ πῆμ' ἄελπτον.

Χο.

τραπέντα ναύφρακτον ἐρεῖς ὄμιλον; -

Ξε.

πέπλον δ' ἐπέρόηξ' ἐπὶ συμφορᾷ κακοῦ.

Χο.

παπαῖ παπαῖ.

Ξε.

καὶ πλέον ἢ παπαῖ μὲν οὔν.

Χο.

δίδυμα γάρ ἐστι καὶ τριπλᾶ -

Ξε.

λυπρά, χάσματα δ' ἐχθροῖς.

Χο.

καὶ σθένος γ' ἐκολούθη –

Ξε.

γυμνός εἰμι προπομπῶν.

Χο.

φίλων ἄταισι ποντίαισιν.

Ξε.

δαίνε δαίνε πῆμα· πρὸς δόμους δ' ἴθι. [στρ. ζ.

Χο.

διαίνομαι γοεδνὸς ὦν.

Ξε.

βόα νυν ἀντίδουπά μοι.

Χο.

δόσιν κακὰν κακῶν κακοῖς.

Ξε.

ἴυξε μέλος ὁμοῦ τιθείς.

Χο.

ὄτοτοτοτοῖ.

βαρεῖά γ' ἄδε συμφορά.

οἶ, μάλα καὶ τόδ' ἀλγῶ.

Ξε.

ἔρεσς' ἔρεσσε καὶ στέναζ' ἐμὴν χάριν. [ἀντ. ζ.

Χο.

αἰαῖ αἰαῖ, δῦα δῦα.

Ξε.

βόα νυν ἀντίδουπά μοι.

Χο.

μέλειν πάρεστι, δέσποτα.

Ξε.

έπορθίαζέ νυν γόοις.

Χο.

ότοτοτοτοϊ.

μέλαινα δ' άμμεμείζεται,

οί, στονόεσσα πλαγά.

Ξε.

καί στέρν' άρασσε κάπιβόα τὸ Μύσιον. [στρ. η.

Χο.

άνία, άνία.

Ξε.

καί μοι γενείου πέρθε λευκήρη τρίχα.

Χο.

άπριγδ' άπριγδα μάλα γοεδνά.

Ξε.

άύτει δ' όξύ.

Χο.

καί τάδ' έρξω.

Ξε.

πέπλον δ' έρεικε κολπίαν άκμηῃ χειρῶν. [άντ. η.

Χο.

άνία, άνία.

Ξε.

καί ψάλλ' έθειραν καί κατοίκτισαι στρατόν.

Χο.

άπριγδ' άπριγδα μάλα γοεδνά.

Ξε.

διαίνου δ' ὄσσε.

Χο.

τέγγομαί τοι.

Ξε.

βόα νυν ἀντίδουπά μοι. [ἐπωδός.

Χο.

οἰοῖ οἰοῖ.

Ξε.

αἰακτὸς ἐς δόμους κίε. -

Χο.

ἰὼ ἰὼ [Περσὶς αἶα δύσβατος.]

Ξε.

ἰωὰ δὴ κατ' ἄστυ.

Χο.

ἰωὰ δῆτα, ναὶ ναί.

Ξε.

γοῶσθ' ἀβροβάται.

Χο.

ἰὼ ἰὼ, Περσὶς αἶα δύσβατος.

Ξε.

ἦῆ ἦῆ, τρισκάλμοισιν,

ἦῆ ἦῆ, βάρισιν ὀλόμενοι.

Χο.

πέμψω τοί σε δυσφρόοις γόοις.

De tekst is een bewerking van de tekst op de internetsite van de UCL, Université Catholique de Louvain. Wrsch. is dit de tekst van Murray, misschien die van Weir Smyth. Moet ik nog nagaan.

Het blijkt inderdaad de tekst van Murray te zijn. (02-12-2010).

